

Women in Digital

Tussentijds **activiteitenverslag** 2021-2023

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Séverine Waterbley

Voorzitter van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

300-23

Inhoud

Voorwoord	4
Tribune van Nabila Farhat - Young ICT lady of the year 2023	5
Introductie	7
Op Europees niveau	8
Op Belgisch niveau	9
1. Huidige situatie: een overzicht	10
1.1. Internetgebruik: frequentie	10
1.2. ICT- en internetvaardigheden	11
1.3. Specialisten en tewerkstelling	12
1.4. Huidige situatie - samenvatting	13
2. Opvolging van de uitvoering van de strategie WiD	14
2.1. Nationale werkgroep WiD	14
3. De vooruitgang van de strategie WiD en methodologie	16
3.1. Verdeling van de initiatieven volgens de 5 strategische doelstellingen WiD	17
3.2. Reikwijdte van WiD-initiatieven per strategisch doel	18
4. Lopende projecten uitgevoerd door de FOD Economie	20
4.1. Belgisch charter genderneutraal speelgoed	20
4.2. Campagne voorjaar 2023	20
4.3. Europese dag van <i>Girls and Women in ICT</i> - evenement: maak kennis met jullie toekomst	21
Tribune van Valerie Tanghe - ICT Woman of the year 2023	22
Conclusie	24

« Het is belangrijk om meer vrouwen te motiveren om een carrière in de digitale sector na te streven en zo een beter genderevenwicht op de arbeidsmarkt te bereiken. »

Voorwoord

Ik heb de eer om het tussentijds activiteitenverslag Women in Digital te presenteren.

De allereerste editie zag het licht in 2022, een jaar van grote veranderingen: de gezondheidscrisis heeft een groot deel van onze samenleving door elkaar geschud en we zijn ons steeds meer gaan richten op digitale technologie. Dat heeft geleid tot een sterke groei in de ICT-sector, maar ook tot ongelijkheden in de voordelen die eruit kunnen worden gehaald. Die versnelling in de technologie heeft namelijk veel gedaan om de kloof tussen mensen met problemen op het gebied van digitale toegang of digitale vaardigheden te vergroten. Vrouwen, vooral oudere en minder geschoolde vrouwen, zijn door hardnekkige vooroordelen verder uitgesloten van die sector.

Vrouwen vertegenwoordigen iets meer dan 50 % van de bevolking, maar minder dan één op de vijf ICT-experts is een vrouw.

Om dit aan te pakken is het belangrijk om meer vrouwen te motiveren om een carrière in de digitale sector na te streven en zo een beter genderevenwicht op de arbeidsmarkt te bereiken. Die sector speelt vandaag een belangrijke rol en deze zal blijven groeien. De afgelopen jaren hebben duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om over de digitale vaardigheden te beschikken die nodig zijn om ons professioneel en privéleven vorm te geven. Die vaardigheden zijn ook van essentieel belang voor de toekomstige welvaart en het welzijn van ons land.

Bovendien tonen studies aan dat diversiteit binnen teams (o.a. genderevenwicht) leidt tot betere besluitvorming en innovatieve ideeën, en uiteindelijk tot betere resultaten en economische groei. In dat verband is het belangrijk om de participatie van vrouwen in sectoren zoals digitaal (ICT) en wetenschappelijk (STEM) aan te moedigen. Met dat doel in gedachten is de nationale en sectoroverschrijdende Women in Digital-strategie aangenomen en officieel ondertekend door alle overheidsniveaus in 2021. Die strategie is gebaseerd op vijf strategische doelstellingen die hieronder worden beschreven.

Dit tussentijds activiteitenverslag heeft betrekking op de monitoring van de Women in Digital-strategie uitgevoerd door de gelijknamige werkgroep. Het verslag geeft een overzicht van de huidige situatie, de voortgang van de verwezenlijking van de doelstellingen en een samenvatting van de verschillende initiatieven die sinds de goedkeuring van de strategie in 2021 zijn gelanceerd.

Veel leesplezier!

Séverine Waterbley,
Voorzitter van het Uitvoerend Comité

Tribune van Nabila Farhat

Young ICT lady of the year 2023

Nabila Farhat is een jonge professional met meer dan tien jaar ervaring in de IT-sector. Op basis van deze uiteenlopende ervaringen heeft ze een breed scala aan vaardigheden ontwikkeld en een grote interesse in alle aspecten van informatietechnologie. Haar inspirerende carrièrepad en constante verlangen om zich te ontwikkelen hebben haar de titel "Young ICT Lady" voor 2023 opgeleverd.

Nabila is ervan overtuigd dat je het beste kunt inspireren door het goede voorbeeld te geven, en ze hoopt dat haar traject vrouwen en jonge meisjes zal motiveren om te kiezen voor de IT-sector.

We vroegen haar een bijdrage te leveren aan dit voortgangsrapport door haar visie op de Women in Digital-strategie met ons te delen:

Als "Young ICT Lady" van het jaar 2023 ben ik vereerd om mee mijn schouders te zetten onder dit boeiende avontuur, het Women in Digital-initiatief. Deze opportuniteit gaat veel verder dan digitale circuits, het is een uitnodiging om de toekomst mee vorm te geven, met oog voor rechtvaardigheid en kansen.

De visie achter de Women in Digital-strategie overstijgt de beeldschermen en wordt een mozaïek boordevol ambities, gericht op een eerlijkere en dynamische maatschappij. De vijf pijlers van die visie zorgen dat meer vrouwen afstuderen in de digitale sector, de integratie van alle vrouwen op de digitale arbeidsmarkt bevorderen, het behoud van vrouwen in de digitale sector verbeteren, nieuwe rolmodellen creëren en de genderkloof wegwerken vormen de basis voor een diepgaande transformatie, aangezwengeld door een sterk engagement.

De concrete invulling van die doelstellingen verloopt echter niet zonder slag of stoot. De opdracht om meer vrouwen te werk te stellen in digitale domeinen vereist actie al lang vóór ze deelnemen aan het beroepsleven. Gendervooroordelen verankeren zich al vanaf het prille begin, soms zelfs voordat kinderen naar school gaan. Voor een duurzame verandering moet sensibilisering al van kindsbeen plaatsvinden, door zich te richten op gezinnen en educatieve omgevingen.

Sensibiliseringsprogramma's voor ouders en opvoeders zijn echte hefbomen om hardnekkige clichés te doorbreken. Ouders informeren wordt zo de sleutel om jonge geesten bloot te stellen aan een resem opportuniteiten, waarbij tomeloze nieuwsgierigheid wordt aangemoedigd en alle deuren opengaan. Tegelijk moet de formele scholing moderniseren om vooroordelen te bestrijden en inspirerende rolmodellen aan te bieden vanaf de eerste stappen van het opleidingstraject.

« Door naar de toekomst te kijken, visualiseer ik een Women in Digital-strategie die niet alleen de huidige doelstellingen verwezenlijkt maar ook van vroegtijdige sensibilisering een hoeksteen maakt. »

Mijn eigen traject in de digitale wereld heeft me getoond hoe verrijkend de diversiteit van talent en perspectieven kan zijn. Door mijn eigen ervaring te delen leg ik de nadruk op het belang van eerlijke kansen voor iedereen. Inclusie en diversiteit moeten de rode draad vormen doorheen een stimulerende opleiding, waar vrouwen de nodige ruimte hebben om ten volle bij te dragen aan de ontwikkeling in digitale en technologische domeinen.

Verder heeft mijn parcours in de IT-sector zonder twijfel aangetoond dat diversiteit een beslissende factor is voor het succes van een team. Het bewijs spreekt voor zich: ondernemingen en teams met genderdiversiteit zijn productiever en zetten betere resultaten neer. Het is deze diversiteit die uiteenlopende nuances en perspectieven bijbrengt, wat leidt tot meer weloverwogen beslissingen en de creativiteit een enorme boost geeft.

Door naar de toekomst te kijken, visualiseer ik een Women in Digital-strategie die niet alleen de huidige doelstellingen verwezenlijkt maar ook van vroegtijdige sensibilisering een hoeksteen maakt. Een strategie die investeert in initiatieven om komaf te maken met hindernissen vanaf de eerste levensjaren, waardoor jonge meisjes torenhoge ambities kunnen koesteren en hun volledige potentieel kunnen waarmaken.

Nabila Farhat
Young ICT lady of the year 2023
Account manager Capgemini

« Niet alleen loonkloof, maar ook zelfvertrouwenkloof: Al vanaf 10 jaar is het gebrek aan zelfvertrouwen bij meisjes groter dan bij jongens.* »

* 73 % vs 64 % in de leeftijdsgroep 10-14 jaar.
(Confidence Gap 2023 - AXA Belgium / Trendwolves)

Introductie

Digitalisering is een van de spannendste ontwikkelingen in de wereld van vandaag. Het heeft enorme veranderingen teweeggebracht, tijd bespaard en de efficiëntie op veel gebieden verhoogd. Hoewel digitalisering voordelig kan zijn voor alle betrokkenen is er vaak sprake van een ongelijkheid als het gaat om toegang tot jobs in de digitale en technologiesector.

In België, zoals in veel andere landen, is er nog steeds een genderkloof. Hoewel er over de hele lijn inspanningen worden geleverd om deze situatie te veranderen, blijft het om verschillende redenen moeilijk om echte gelijkheid te bereiken.

Vrouwen zijn nog steeds ondervertegenwoordigd in digitale beroepen zoals softwareontwikkeling en IT-management, twee belangrijke sectoren van de digitalisering. Bovendien tonen studies aan dat vrouwen die dergelijke functies bekleden vaak minder betaald worden dan hun mannelijke collega's die hetzelfde werk doen of dezelfde ervaring hebben. Ze krijgen ook minder kansen op promotie.

Deze kloof is niet alleen nadelig voor mensen die geen toegang hebben tot deze digitale banen, maar bedreigt ook de levensvatbaarheid van sommige bedrijven, omdat ze waardevolle expertise missen van verschillende demografische groepen, wat essentieel is voor meer innovatie en betere concurrentie op de markt.

Een van de belangrijkste redenen van deze genderongelijkheid in de digitale sector is dat recruiters hun aandacht vaak richten op jongere, mannelijke werknemers die vertrouwd zijn met de technologie die nodig is als onderdeel van het aanwervingsproces. Voornamelijk vrouwen en oudere mensen worden hierdoor evenredig uitgesloten van dit proces.

Het goede nieuws is dat bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden steeds vaker het initiatief nemen om gerichte programma's te implementeren, zoals training of mentorschap, met als doel specifiek de diversiteit in de digitale sector te vergroten.

Deze initiatieven zouden uiteindelijk moeten resulteren in betere toegang tot banen voor ondervertegenwoordigde groepen. Deze instellingen en organisaties zorgen ook voor meer diversiteit door teams samen te stellen die bestaan uit mensen met verschillende sociale, culturele en genderachtergronden, wat leidt tot betere besluitvorming en het voorstellen van meer inclusieve projecten.

Op Europees niveau

Deze ongelijkheden zijn het eerst op Europees niveau geconstateerd. Daarom hebben 26 lidstaten en Noorwegen op 9 april 2019 (Digital Day) een verklaring ondertekend (Women in Digital Declaration¹) om vrouwen aan te moedigen een actieve rol te spelen in de digitale en technologische sector. De ondertekenaars zetten zich in om actie te ondernemen op volgende gebieden:

1. een nationale strategie ontwikkelen om de participatie van vrouwen in de digitale sector te bevorderen;
2. omroepen aanmoedigen om een positief publiek beeld van vrouwen in de digitale wereld te bevorderen;
3. een Europese meisjes- en vrouwen-dag in ICT organiseren;
4. bedrijven stimuleren om genderdiscriminatie op het werk te bestrijden;
5. bevorderen van een genderevenwichtige samenstelling van besturen, comités en organen die zich met digitale zaken bezighouden;
6. verbeteren van monitoringmechanismen en gegevensverzameling om betere doelstellingen te kunnen vaststellen.

In januari 2023 werd ook de beleidsagenda voor het Digitale Decennium vastgesteld door de Europese Commissie¹. Dit programma omvat 12 ambitieuze doelstellingen om Europa te leiden naar een inclusieve, duurzame en welvarende digitale toekomst tegen 2030 op vier belangrijke gebieden:

- ▶ digitale vaardigheden;
- ▶ digitale infrastructuur;
- ▶ digitale transformatie van bedrijven;
- ▶ digitalisering van overheidsdiensten.

Bijzondere aandacht wordt besteed aan de digitale vaardigheden van vrouwen. Het doel is om tegen 2030 in Europa 20 miljoen ICT-specialisten te hebben, met een gelijke verdeling tussen vrouwen en mannen. Op nationaal niveau werd een stappenplan opgesteld om de vooruitgang van België op te volgen en op de federale en gefederaliseerde niveaus werden initiatieven genomen met betrekking tot de integratie van vrouwen in de digitale technologie.

1 <https://digital-strategy.ec.europa.eu/nl/policies/europes-digital-decade>

« Het doel is om tegen 2030 in Europa **20 miljoen** ICT-specialisten te hebben, met een **gelijke verdeling** tussen vrouwen en mannen. »

Op Belgisch niveau

Volgend op de ondertekening van de Europese verklaring van 2019, ging België over tot het opzetten van de Women in Digital-strategie 2021-2026. De strategie werd goedgekeurd door de ministerraad op 5 maart 2021 en op 18 juni 2021 ondertekend door het Overlegcomité.

Deze vertaalt de Europese doelstellingen voor genderconvergentie in de digitale sector in 5 doelstellingen: (zie [BeDigitalTogether - Strategie](#)):

DOELSTELLING 1

ervoor zorgen dat meer vrouwen afstuderen in de digitale sector;

DOELSTELLING 2

bevorderen van de integratie van alle vrouwen in de digitale arbeidswereld en/of in de digitale sector;

DOELSTELLING 3

bevorderen van het behoud van vrouwen in de digitale sector;

DOELSTELLING 4

nieuwe imago's creëren;

DOELSTELLING 5

de genderkloof wegwerken bij specifieke doelgroepen.

Deze strategie wordt via de werkgroep "Women in Digital" gecoördineerd door de FOD Economie, welke verantwoordelijk is voor de opvolging van de implementatie van de strategie op alle overheidsniveaus: federaal, regionaal en communautair.

In dit document vindt u voor elke strategische doelstelling van de Women in Digital-strategie de huidige stand van zaken, die ter kennis zijn gebracht door de werkgroep sinds de oprichting ervan en te vinden zijn op de website: "BeDigitalTogether" waar alle gemelde initiatieven worden gepubliceerd.

1. Huidige situatie: een overzicht

Onze samenleving wordt steeds digitaler. We doen vaker een beroep op ICT-toepassingen om verschillende taken uit te voeren zoals:

- ▶ digitaal bankieren,
- ▶ treintickets kopen via onze smartphone,
- ▶ solliciteren via een applicatie,
- ▶ digitaal afspraken maken bij dokters of overheidsdiensten,
- ▶ online boodschappen doen...

Het is dan ook belangrijk dat iedereen mee kan met deze nieuwe stroming en over de nodige digitale vaardigheden beschikt om niet uitgesloten te geraken. Daarom focust dit hoofdstuk op de verschillen tussen mannen en vrouwen, jong en oud, wat betreft hun deelname aan de digitale vooruitgang. Het internetgebruik, de digitale vaardigheden, maar ook naar cijfers rond de tewerkstelling in ICT-banen worden in de grafieken op vergelijkende wijze gepresenteerd.

1.1. Internetgebruik: frequentie

Personen die in 2022 nog nooit internet hebben gebruikt volgens leeftijdscategorie en onderwijsniveau (in %)

Leeftijdscategorie	16-75 jaar	16-24 jaar	25-54 jaar	55-74 jaar
Personen	3,7	1,18	1,39	8,62
Vrouwen	4,06	0,49	1,46	10,22
Mannen	3,34	1,76	1,31	7,13

Opleidingsniveau	Laag	Gemiddeld	Hoog
Personen	11,31	2,54	0,44
Vrouwen	12,65	2,91	0,45
Mannen	9,96	2,23	0,43

Bron: ICT -Enquête huishoudens en individuen (2022), FOD Economie – Algemene Directie Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

Tabel 1 toont het aantal mannen en vrouwen in de leeftijd van 16 tot 74 jaar die nog nooit gebruik hebben gemaakt van het internet. In 2022 had iets meer dan 4 % van de vrouwen in de leeftijd van 16 tot 74 jaar nog nooit het internet gebruikt, terwijl 3,3 % van de mannen in dezelfde leeftijdsgroep nog nooit het internet had gebruikt. Voor de leeftijdscategorie van 16 tot 24 jaar scoren vrouwen (0,49 %) beter dan mannen (1,76 %).

Wat betreft de correlatie tussen opleidingsniveau en internetgebruik blijkt dat hoe hoger het opleidingsniveau, hoe meer mensen het internet gebruiken. Op het hoogste opleidingsniveau is het verschil tussen mannen en vrouwen minimaal (0,02 %), terwijl het op het laagste opleidingsniveau bijna 3 % is. Dit betekent dat laag geschooldheid een extra uitsluitingsfactor is en vrouwen meer risico lopen op ongelijke kansen wanneer ze een laag opleidingsniveau hebben.

Laatste internetgebruik in de afgelopen drie maanden van 2022 (in %)

	2018	2019	2020	2021	2022
Mannen	90	91	92	93	95
Vrouwen	87	89	91	93	93

Bron: ICT -Enquête huishoudens en individuen (2022), FOD Economie – Algemene Directie Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

Tabel 2 laat zien dat 93 % van de vrouwen en 95 % van de mannen de afgelopen maanden van 2022 internet hebben gebruikt.

1.2. ICT- en internetvaardigheden

Digitale vaardigheden per geslacht (in %)

Activiteiten gelinkt aan het internet	Personen	Vrouwen	Mannen
Versturen en ontvangen van e-mails	92,14	91,96	92,32
Internetbankieren	84,57	84,62	84,53
Informatie zoeken over goederen of diensten	84,28	84,24	84,31
Telefoon-of videogesprekken	79,35	80,63	78,08
Instant messaging-diensten, bijv. Skype, Messenger, WhatsApp, Viber	73,39	75,17	71,63
Communiceren op sociale netwerken (een gebruikersprofiel aanmaken, berichten sturen naar of deelnemen aan een of meer sociale netwerken zoals Facebook, Twitter, enz.)	72,16	74,71	69,63
Online nieuwssites/kranten/tijdschriften lezen	68,02	66,24	69,79
Zoeken naar gezondheidsinformatie	55,93	61,14	50,74
Een onlinecursus volgen (in elk onderwerp)	22,41	20,93	23,89
Verkoop van goederen en diensten	31,87	32,27	31,48
Het uiten van meningen over burgerlijke of politieke kwesties op websites of sociale netwerken (bijv. Facebook, Twitter, Instagram, YouTube)	11,10	8,90	13,30

Bron: ICT -Enquête huishoudens en individuen (2022), FOD Economie – Algemene Directie Statistiek- Statistics Belgium, Eurostat

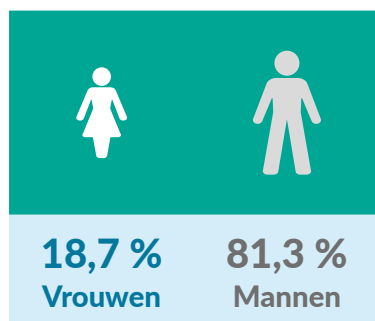
Tabel 3 geeft een overzicht van de digitale vaardigheden per geslacht volgens de activiteiten die internetgebruikers van 16 tot 74 jaar in België op het internet uitvoeren. De drie activiteiten die het populairst blijken te zijn bij zowel mannen als vrouwen zijn:

- versturen en ontvangen van elektronische berichten (92,14 %)
- internetbankieren (84,57 %)
- informatie zoeken (84,28 %)

1.3. Specialisten en tewerkstelling

Figuur 1.
ICT-experten in dienst
volgens gender

Bron: Statistics Belgium, Eurostat

Figuur 1 toont de verdeling van ICT-experten voor het jaar 2022 in België. Onder hen is minder dan één CT-specialist op vijf een vrouw.

Figuur 2.
STEM-
gediplomeerden*

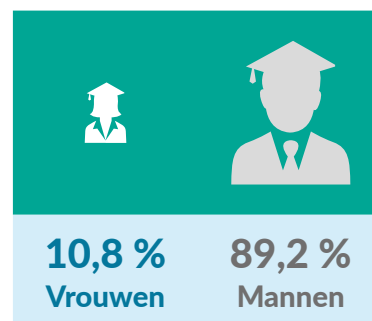

Bron: Women in Digital Scoreboard 2022

Figuur 2 toont aan dat er ook een groot verschil is tussen het aantal mannen en het aantal vrouwen die een STEM-Opleiding volgen. In 2021 zijn er op 1000 personen tussen 20 en 29 jaar maar 8 vrouwen voor 23 mannen gediplomeerd in een STEM-opleiding.

* Aantal per 1000 personen tussen 20 en 29 jaar

Figuur 3.
Gediplomeerden
in ICT

Bron: Statistics Belgium, Eurostat

Figuur 3 toont aan dat er ook een groot verschil is tussen mannen en vrouwen met een ICT-diploma. Hier zijn de cijfers lager dan bij STEM-diploma's, aangezien slechts 10,8 % vrouwen tegenover 89,2 % mannen een ICT-diploma behalen.

1.4. Huidige situatie - samenvatting

In de vorige hoofdstukken is de situatie van vrouwen op het vlak van digitale vaardigheden bestudeerd.

Over het algemeen presteren vrouwen op het gebied van digitale en internetvaardigheden net zo goed als mannen, en er zijn positieve signalen, vooral onder jongeren.

Daarentegen is het percentage ICT-experts overwegend mannelijk en is het aantal vrouwelijke ICT- en STEM -gediplomeerden dat afstudeert erg laag.

Eenzijds is deze ondervertegenwoordiging in deze sectoren niet te wijten aan een gebrek aan vaardigheden, maar eerder aan het feit dat vrouwen vaak twijfelen aan hun eigen vaardigheden in vergelijking met mannen. Veel vrouwen worden ook ontmoedigd door het idee om beroepen of economische activiteiten te kiezen die over het algemeen worden voorgesteld als zijnde voorbehouden aan mannen². De voorstelling van die beroepen geeft vaak onbewust een gendervooroordeel of een niet-inclusieve organisatiecultuur weer.

Anderzijds kan die ongelijkheid ook verklaard worden door het probleem van kruisende discriminaties. Dat zijn factoren die zich opstapelen en het risico op uitsluiting voor sommige vrouwen aanzienlijk verhogen, bijvoorbeeld:

Ondanks een groeiend aantal initiatieven en ontwikkelend bewustzijn worden vrouwen nog steeds geconfronteerd met grote uitdagingen die van invloed zijn op elke fase van hun carrière in de digitale sector³.

De voorbeelden zijn niet exhaustief, maar benadrukken wel de complexiteit van de oorzaken van ongelijkheid in de participatie van vrouwen in de digitale sector, waarvan de meeste zijn gebaseerd op stereotypen en vooropgezette ideeën⁴.

Dergelijke percepties kunnen niet onmiddellijk en lineair worden veranderd⁵. Om de ondervertegenwoordiging van meisjes en vrouwen in de digitale sector aan te pakken, is een strategische lange termijn-aanpak nodig van verschillende spelers (overheid, universiteiten, privésector, media, enz.), die moeten samenwerken om bestaande barrières en ongelijkheden te overwinnen.

Die aanpak, beschreven in de strategie, vindt u in het volgende hoofdstuk.

2 Studie Women in the Digital Age (COM,2018)

3 Ibid.

4 Ibid.

5 Women in digital national and intersectoral strategy 2021.2026, p.3.

2. Opvolging van de uitvoering van de strategie WiD

De uitvoering van de WiD-strategie waarvan de coördinatie is toevertrouwd aan de dienst Digitale Economie van de FOD Economie. Hieronder vindt u een lijst van alle partners die de strategie hebben onderschreven en lid zijn de werkgroep Women In Digital.

2.1. Nationale werkgroep WiD

Deze nationale werkgroep bestaat uit een honderdtal organisaties op zowel federaal als regionaal en communautair niveau, openbare instellingen, privébedrijven en diverse verenigingen. Ze komt 4 keer per jaar samen om de acties te bespreken en te overwegen die moeten worden ondernomen om de 5 doelstellingen van de strategie te bevorderen.

Voor elk van die vijf doelstellingen zijn sinds 2019 een aantal initiatieven ontwikkeld: een overzicht hiervan is beschikbaar op de website www.BeDigitalTogether.be.

Organisatie van de werkgroep

De werkgroep komt elke drie maanden bijeen. Hieronder vindt u een overzicht van eerdere bijeenkomsten.

	Ter plaatse	Online
13.01.2022	51 deelnemers	
24.03.2022	50 deelnemers	
16.06.2022	46 deelnemers	
06.10.2022	38 deelnemers	
26.01.2023	16 deelnemers	28 deelnemers
23.03.2023	14 deelnemers	20 deelnemers
22.06.2023		36 deelnemers

De formele toezegging om de strategie te steunen werd ondertekend door de volgende actoren:

Accenture	Instituut Voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
Agoria	Inclusive Panels
AI4Belgium	Infor Jeunes
Artevelde Hogeschool	Innoviris
BeCode	Inspiring Fifty
Belgische Speelgoedfederatie	Interface3 Bruxelles
Kabinet Dermagne	Interface3.Namur
Kabinet De Sutter	JUMP
Kabinet Michel	Le Wagon Brussels
Kabinet Borsus	Mattel
Kabinet Trachte	MIVB-STIB
BIPT	Nationaal Syndicaat van Zelfstandigen
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	Paradigm
CCB	Sirris Belgium
COCOF	Solvay Brussels School
Digilab	STEM-agenda Vlaanderen
Duitse Gemeenschap	Techies Lab
ETNIC	Technocité
Eura Nova	Telenet Group
Febelfin	UHasselt
Federatie Brussel-Wallonië (directie gelijke kansen)	ULB
FELINK	Uliège
FOREM	VBO
FOD BOSA	VDAB
FOD Economie	Vlaamse gemeenschap
F.R.S. - FNRS	VUB
Le Fonds de la Recherche Scientifique	Women in Finance
Girleek	Womenpreneur Initiative
Google	Itsme

« De visie achter de *Women in Digital* strategie overstijgt de beeldschermen en wordt een mozaïek **boordevol ambities**, gericht op een eerlijkere en dynamische maatschappij. »

3. De vooruitgang van de strategie WiD en methodologie

In dit activiteitenverslag brengen we verslag uit over de vooruitgang van de WiD-strategie die wordt uitgevoerd door de federale, regionale en communautaire partners van de werkgroep WiD onder coördinatie door de FOD Economie.

De leden van de werkgroep lanceren initiatieven, voeren acties uit op hun niveau en voeren een zelfevaluatie uit van de strategische doelstellingen die met deze acties werden bereikt. Ze rapporteren die informatie op regelmatige tijdstippen aan de FOD Economie. De nauwkeurigheid en de kwaliteit van de gegevens die aan de FOD Economie worden geleverd, vallen onder de verantwoordelijkheid van de leden van de werkgroep die ze ons bezorgen.

Onderstaande grafieken geven een overzicht van de initiatieven die de leden van de WiD-werkgroep op vrijwillige basis aan de FOD Economie hebben gerapporteerd over de periode van 2021 tot 2023.

Ze tonen ook de projecten die de FOD Economie initieerde binnen de inclusieve digitale transitie en de WiD-strategie.

Het is belangrijk te benadrukken dat de FOD Economie niet op de hoogte is van alle bestaande initiatieven voor de inclusie van vrouwen in de digitale sector in België. De onderstaande grafieken zijn uitsluitend gebaseerd op gegevens verzameld bij leden van de WiD-werkgroep en zijn dus geen exhaustieve weergave van alle bestaande initiatieven in België.

Uit alle 151 initiatieven/projecten die aan de FOD Economie werden gemeld, blijkt dat de partners die bij de werkgroep zijn aangesloten al heel wat werk hebben verzet.

Methodologie voor het maken van de grafieken

De eerste grafiek toont de verdeling van de initiatieven van de leden van de werkgroep voor elk van de 5 strategische doelstellingen van de WiD-strategie.

De databank van initiatieven die door de lid-organisaties van de werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld, telt 151 initiatieven, maar wanneer ze per strategische doelstelling worden gegroepeerd, zijn het er 168.

Inderdaad, het is belangrijk op te merken dat een aantal projecten tot doel hebben om meerdere doelstellingen na te streven. Om resultaten zo nauwkeurig mogelijk weer te geven, telt men die projecten mee voor elke beoogde strategische doelstelling. Hierdoor kan hetzelfde project bijvoorbeeld worden opgenomen in het deel van de grafiek over strategische doelstelling 3 enerzijds en strategische doelstelling 4 anderzijds.

Voorbeeld: "Vrouwen in de schijnwerpers": project dat acties uitvoert voor zowel doelstelling 3 als doelstelling 4.

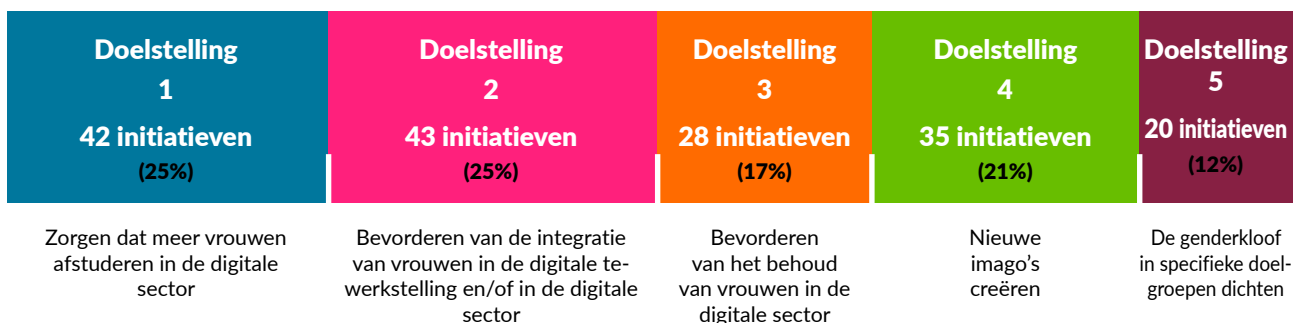
Het is ook opmerkelijk dat sommige initiatieven met hetzelfde strategische doel gericht kunnen zijn op verschillende doelgroepen en/of via verschillende kanalen aan ons worden gemeld.

Voorbeeld: Een initiatief X gericht op doelstelling nr. 1, bijvoorbeeld, zou aan ons gerapporteerd worden door een ministerieel kabinet, vervolgens door de administratie die het financiert en tenslotte door de vzw/het bedrijf dat het uitvoert.

Dat verklaart het verschil tussen het absolute aantal initiatieven en het aantal initiatieven uitgesplitst per doelstelling of actiegebied.

3.1. Verdeling van de initiatieven volgens de 5 strategische doelstellingen WiD

De 168 initiatieven zijn als volgt opgesplitst per strategische doelstelling:

Uit die cijfers blijkt dat het aantal initiatieven gelijk verdeeld is over de eerste twee strategische doelstellingen. De helft van de initiatieven is erop gericht ervoor te zorgen dat meer meisjes kiezen voor een studie om de digitale sector in te gaan. Doelstellingen 3 en 4 van de strategie zijn ook goed in balans, hoewel er nog ruimte is voor verbetering als het gaat om initiatieven die erop gericht zijn vrouwen in de digitale sector te houden. Wat ten slotte het aantal initiatieven in het kader van de vijfde strategische doelstelling betreft, moet er nog vooruitgang worden geboekt bij het helpen van vrouwen die verschillende factoren van uitsluiting combineren (vrouwen die in armoede leven, alleenstaande moeders, vrouwen met een handicap, vrouwen tussen 55 en 74 jaar, enz.) Een analyse van de werkloosheidscijfers, aanwervingscijfers en loopbaanontwikkeling toont aan dat in België vrouwen van buitenlandse origine en/of gehandicapte vrouwen de meest gediscrimineerde groep vormen⁶. Het is daarom belangrijk om tijd en middelen te investeren in deze strategische doelstelling.

⁶ Women in digital national and intersectoral strategy 2021-2026, p.24.

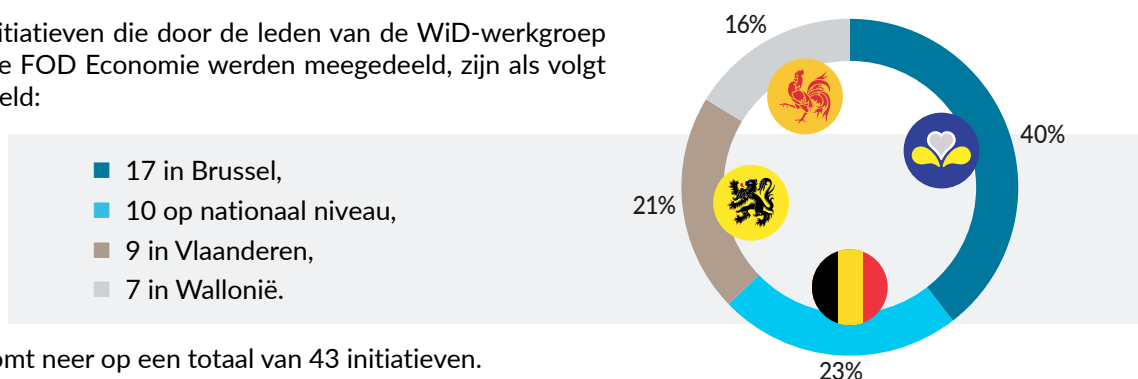
3.2. Reikwijdte van WiD-initiatieven per strategisch doel

Onderstaande grafieken tonen de reikwijdte van de initiatieven die aan de FOD Economie werden gerapporteerd, in Vlaanderen, Wallonië, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op nationaal niveau. Projecten met een actieterrein in verschillende geografische gebieden worden in elk van deze gebieden opgenomen. Zo worden de initiatieven van de Federatie Wallonië-Brussel voor dezelfde strategische doelstelling één keer in Wallonië en één keer in Brussel geteld, om een zo getrouw mogelijke weergave van de werkelijkheid te bekomen.

Europese initiatieven worden geclassificeerd als projecten met een nationaal bereik. Organisaties en initiatieven waarvan de reikwijdte niet kon worden vastgesteld, zijn niet opgenomen in onderstaande grafieken.

Doelstelling 1: Zorgen dat meer vrouwen afstuderen in de digitale sector

De initiatieven die door de leden van de WiD-werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld, zijn als volgt verdeeld:

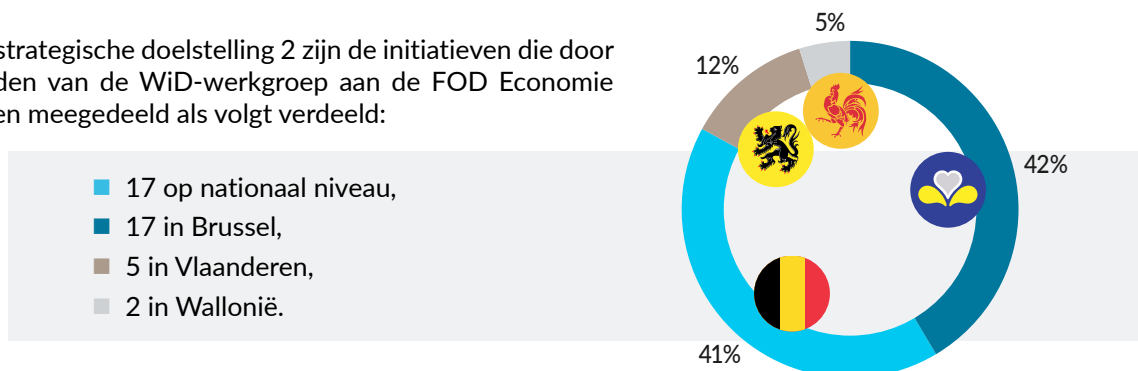

Dit komt neer op een totaal van 43 initiatieven.

De reikwijdte voor strategische doelstelling 1 is vrij evenwichtig, met een lichte oververtegenwoordiging van Brussel. Dit komt doordat onderwijs een bevoegdheid is van de gemeenschappen, die elk op hun niveau projecten uitvoeren om meer vrouwen te laten kiezen voor digitale studies.

Doelstelling 2: Bevorderen van de integratie van vrouwen in de digitale tewerkstelling en/of in de digitale sector

Voor strategische doelstelling 2 zijn de initiatieven die door de leden van de WiD-werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld als volgt verdeeld:

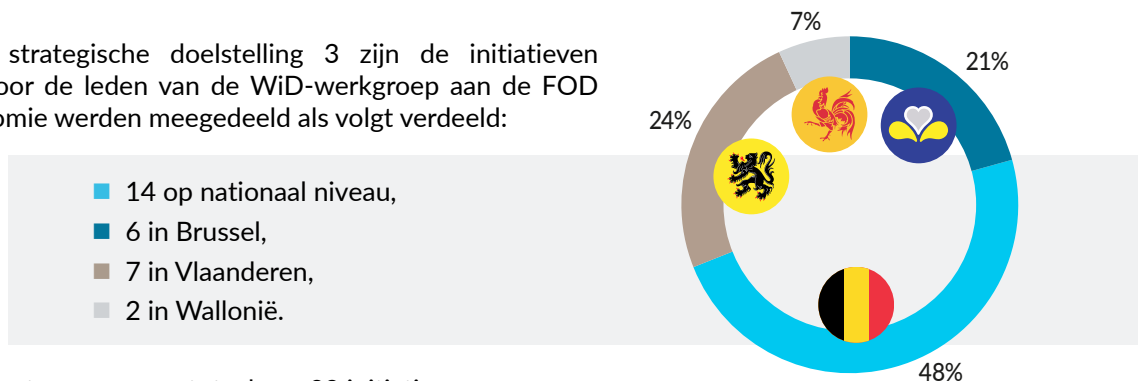

Dit komt neer op een totaal van 41 initiatieven.

Meer dan 80% van de initiatieven onder deze doelstelling zijn geografisch gespreid in Brussel en nationaal. Dit is te verklaren doordat er minder initiatieven zijn gerapporteerd aan de FOD Economie voor Vlaanderen en Wallonië. Dit komt ook doordat het bevorderen van de integratie van vrouwen in de digitale sector samenwerking vereist tussen publieke en private instellingen, met name beroepsverenigingen, wat voor de betrokken actoren een obstakel kan vormen.

Doelstelling 3: Bevorderen van het behoud van vrouwen in de digitale sector

Voor strategische doelstelling 3 zijn de initiatieven die door de leden van de WiD-werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld als volgt verdeeld:

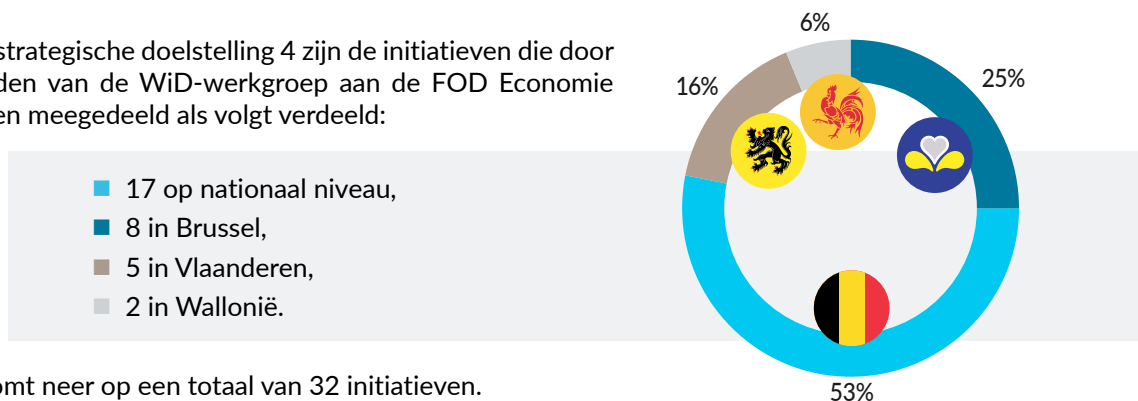

Dit komt neer op een totaal van 29 initiatieven.

De meeste initiatieven voor die doelstelling worden ontplooid op nationaal niveau.

Doelstelling 4: Nieuwe imago's creëren

Voor strategische doelstelling 4 zijn de initiatieven die door de leden van de WiD-werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld als volgt verdeeld:

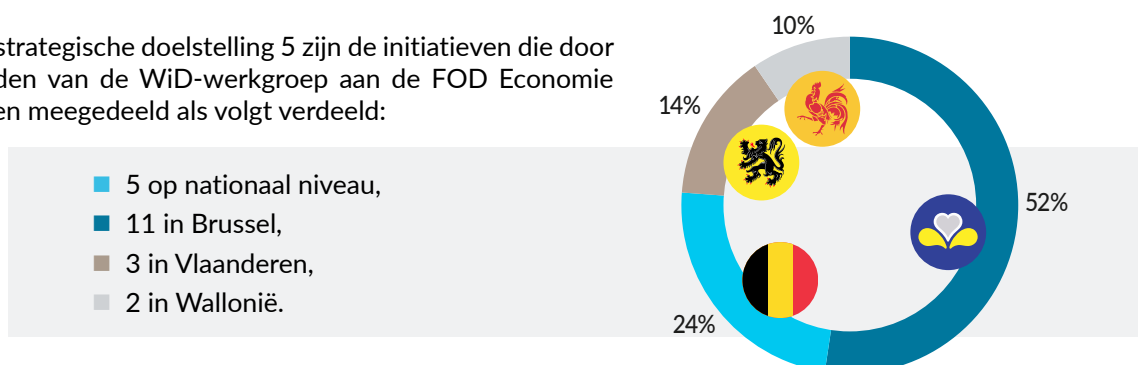

Dit komt neer op een totaal van 32 initiatieven.

Meer dan de helft van de aan de FOD Economie meegedeelde initiatieven die nieuwe beelden willen creëren door vrouwelijke rolmodellen zichtbaar te maken die actief zijn in de digitale sector en waarmee meisjes en vrouwen zich kunnen identificeren, situeert zich op nationaal niveau.

Doelstelling 5: De genderkloof in specifieke doelgroepen dichten

Voor strategische doelstelling 5 zijn de initiatieven die door de leden van de WiD-werkgroep aan de FOD Economie werden meegedeeld als volgt verdeeld:

Dit komt neer op een totaal van 21 initiatieven.

Voor strategische doelstelling 5 stellen we vast dat Brussel sterk vertegenwoordigd is (52%) in de acties gericht op het wegwerken van de genderkloof binnen specifieke groepen die aan de FOD Economie werden meegedeeld. Dit komt doordat de bevolking in Brussel dichtbevolkt en kosmopolitisch is, wat gunstige omstandigheden schept voor het implementeren van specifieke initiatieven.

4. Lopende projecten uitgevoerd door de FOD Economie

4.1. Belgisch charter genderneutraal speelgoed

Om de strategische subdoelstelling 1.1: “De belangstelling van kinderen voor digitale technologie van jongs af aan stimuleren” te bereiken, werkt de Belgische speelgoedfederatie in nauwe samenwerking met de FOD Economie aan een charter voor een genderneutrale voorstelling van speelgoed. Het doel is om speelgoed niet meer in te delen in gendercategorieën om zo genderstereotypering te bestrijden. Kleine meisjes worden zo aangemoedigd om speelgoed te kiezen dat traditioneel en ten onrechte gezien wordt als voorbehouden aan jongens.

Het is belangrijk om meisjes te laten zien dat ze een carrière kunnen hebben in gebieden zoals ICT en STEM door de vooroordelen aan te pakken die hen van jongs af aan kunnen tegenhouden en door hun nieuwsgierigheid op te wekken via spel.

4.2. Campagne voorjaar 2023

De campagne “Women in Digital” was gericht op strategische doelstelling 1: zorgen dat meer vrouwen een diploma behalen inde digitale sector, evenals op doelstelling 4: nieuwe beelden creëren

Onder de slogan: “ik ben (g)een typisch meisje” werd de campagne gelanceerd op 28 maart 2023 zowel online via sociale media als offline aan de hand van affiches die werden geafficheerd op openbare plaatsen verspreid over heel België.

Drie jonge vrouwen, Hanna, Nabila en Maria, hebben de campagne gesteund, waarmee ze laten zien dat het niet atypisch is voor een jonge vrouw om in de wetenschap en technologie te werken.

Jong en oud(er) werd bereikt via Instagram, Facebook, Snapchat, Twitch, Quantum en Spotify.

Met 18.631 paginaweergaven en 15.838 clicks via sociale media zijn we zeer tevreden over de resultaten. Bovendien vonden een aantal nieuwe stakeholders via deze campagne de weg naar de WiD werkgroep.

De feedback van jongeren was zeer positief. Bovendien heeft de campagne ervoor gezorgd dat een aantal nieuwe organisaties zich bij de WiD-werkgroep hebben aangesloten.

4.3. Europese dag van *Girls and Women in ICT* - evenement: maak kennis met jullie toekomst

De Internationale dag “*Girls in ICT*” wordt elk jaar gevierd op de vierde donderdag van april om het belang van meisjes in ICT onder de aandacht te brengen en om meer meisjes en jonge vrouwen aan te moedigen om een studie in STEM/ICT-richtingen te volgen.

In overleg met de werkgroep en met de steun van de betrokken ministers organiseerde de FOD Economie op 27 april 2023 een evenement van een halve dag ter gelegenheid van deze Europese dag voor meisjes in ICT, 27 April 2023.

« Over het algemeen presteren vrouwen op het gebied van digitale en internetvaardigheden **net zo goed als mannen**, en er zijn positieve signalen, vooral onder jongeren. »

Dit was het eerste face-to-face evenement sinds 2021 en het werd bekroond als een groot succes. Meer dan 350 middelbare scholieren tussen 16 en 18 jaar uit 6 scholen van alle onderwijstypes (3 NL en 3 FR) namen deel aan de ochtendsessie. Een vijftigtal stakeholders waren ook aanwezig.

In de loop van de dag konden de jongeren luisteren naar key-note sprekers, deelnemen aan een debat met een panel van deskundigen en concrete demonstraties zien van STEM en ICT-toepassingen, gepresenteerd door vrouwen betrokken bij deze toepassingen. De ochtend werd afgesloten met toespraken van prominente leden van de regering, die het belang van de deelname van meisjes aan digitale technologie benadrukten.

Enthousiasme en nieuwsgierigheid waren aan de orde van de dag.

Tribune van Valerie Tanghe

ICT Woman of the year 2023

Valerie Tanghe is een senior professional met meer dan 30 jaar ervaring in technische en IT-omgevingen. Gedurende haar carrière heeft ze de technologische en IT-ontwikkelingen op de voet gevolgd en zich hier steeds verder in bekwaamd.

Valerie zag de genderkloof in de STEM en ICT-sector al vroeg in haar carrière. Als jong professional zette deze vaststelling haar aan om actie te ondernemen om deze genderkloof in technologie en IT te verkleinen. Dit bracht haar tot deelname aan allerlei projecten die erop waren gericht om meisjes aan te moedigen tot het volgen van ingenieursstudies.

Haar boeiende carrière pad in High Tech en IT-omgevingen en haar niet aflatende inzet om meisjes en jonge vrouwen de weg naar STEM-studies en beroepen te wijzen hebben haar de titel "ICT Woman of the year 2023" opgeleverd.

Valerie is nog steeds overtuigd van het belang van positieve rolmodellen in Technologie en IT voor jonge vrouwen en hun omgeving. Deze rolmodellen zijn nodig om de bestaande vooroordelen en drempels voor vrouwen te doorbreken om zo vrouwen aan te moedigen om de stap naar studies en een carrière in technologie en IT te zetten.

We vroegen Valerie een bijdrage te leveren aan dit activiteitenverslag door haar visie op de Women in Digital-strategie te delen.

Als vrouwelijk ingenieur met bijna dertig jaar ervaring in de ICT-sector en al evenveel jaren naast het werk actief strevend naar meer gelijkheid voor vrouwen volg ik uiteraard met veel interesse het strategisch plan voor Women in Digital van de federale overheid en de 5 pijlers die het plan ondersteunen.

Al in de jaren '90 kwamen enkele vrouwelijke ingenieurs regelmatig samen om meer te doen dan alleen netwerken met hun "peers": ze zorgden ook voor sensibilisering op middelbare scholen zodat meer meisjes ingenieursstudies zouden starten. Gezien dat vrijwilligerswerk was, stopte dat meestal na enkele sessies, of wanneer we "te oud" bevonden werden door de scholen.

We gaven echter niet op en toen KULeuven in 2006 een onderzoeksproject over de "vrouwelijke ingenieur" opstartte gaven we graag onze steun. In dat onderzoek werd de problematiek benaderd vanuit een positieve, oplossingsgerichte invalshoek: waarom kozen die vrouwelijke ingenieurs net wel voor STEM richtingen, ondanks bepaalde barrières zoals bv. negatief advies vanuit de scholen of hun thuisomgeving, en hoe zijn zij over die barrières gestapt?

Het onderzoek identificeerde ook de belemmeringen voor de carrière zelf van de vrouwelijke

ingenieurs. Die belemmeringen bleken gewoon een uitvergrote versie van de barrières die alle vrouwen in hun carrière meemaken: tientallen obstakels die vrouwen extra moeten nemen, zoals het verdragen van stereotype, soms nog wel goed bedoelde, opmerkingen of vragen.

Om er maar een voorbeeld te noemen: de baas van een duidelijk zeer ambitieuze vrouwelijk ingenieur, die zwanger is van haar tweede kind vraagt haar: "Je komt toch weer werken na je bevalling?" Dugh... Natuurlijk komt ze terug. Die vraag had ze niet verwacht...

Vele meisjes uit het onderzoek kozen voor een STEM-richting omdat ze een STEM- "rolmodel" in de familie hadden: broer, vader, nonkel, soms zus, heel soms moeder die hen toonde/leerde wat de jobs inhielden die ze met hun diploma konden uitvoeren.

Gewapend met die nuttige conclusies trokken de vrouwelijke ingenieurs in 2008 naar de Vlaamse regering en werkten ze verschillende jaren met Vlaamse subsidies vanuit ie-net, de ingenieursvereniging, samen met meer dan honderd bedrijven om aan STEM- sensibilisering te doen. Ze organiseerden onder meer bedrijfsbezoeken waarbij klassen van 5^e of 6^e middelbaar in contact konden komen met ingenieurs-rolmodellen in die

« Meisjes kiezen pas op latere leeftijd (meestal pas vanaf 17 jaar volgens het onderzoek) voor STEM- studies, en ze doen dat vaker als ze een rolmodel in hun omgeving zien. »

bedrijven. De positieve verhalen die uit deze bedrijfsbezoeken voortkwamen waren inspirerend. Graag geef ik enkele van de belangrijke lessen mee voor toekomstige en andere projecten:

Zolang de projecten niet in het onderwijs geïntegreerd zijn, riskeer je enkel de overtuigde mensen te bereiken. Maatschappelijke middelen zijn dan niet optimaal benut. De beste programma's zijn dus die geïntegreerd in het onderwijs.

Zolang sensibilisering overgelaten wordt aan vrijwilligers, blijven we worstelen om de juiste doelgroep te bereiken en slagen we er vooral niet in om massaal mensen bewust te maken. We moeten samenwerken met bedrijven/organisaties en werknemers met een STEM- en ICT-opleiding de kans geven om via hun werkgever deel te nemen aan sensibilisering tijdens hun werkuren. Met andere woorden, professionaliseer de sensibilisering.

Meisjes kiezen pas op latere leeftijd (meestal pas vanaf 17 jaar volgens het onderzoek) voor STEM- studies, en ze doen dat vaker als ze een rolmodel in hun omgeving zien. Meisjes maken zich ook al op jonge leeftijd zorgen over de mogelijkheid om een bepaalde studie of baan te

combineren met het gezinsleven. Ze hebben veel behoefte aan persoonlijk contact met down-to-earth rolmodellen die hen vertellen hoe zij hun carrière en gezinsleven combineren.

Om de vicieuze cirkel van een gebrek aan STEM-geschoolde vrouwen als rolmodel te doorbreken, zou het beter zijn om bedrijven/organisaties te verplichten om voor ten minste 1 op de 3 rolmodellen een vrouw voor te stellen. Dat zijn "slimme quota".

Er is alvast nog heel wat werk te verzetten om meer vrouwen in de digitale industrie te kunnen verwelkomen als collega's.

*Valerie Tanghe
ICT woman of the year 2023
Managing Director Accenture Technology*

Conclusie

Enerzijds is er momenteel in Europa en in België een groot tekort aan ICT-specialisten is en dat zal in de toekomst alleen maar toenemen als de politiek ongewijzigd blijft. Anderzijds hebben vrouwen, die iets meer dan de helft van de bevolking uitmaken, nog onvoldoende interesse voor digitale beroepen. Vaak worden die beroepen gezien als voorbehouden voor mannen. De presentatie van digitale beroepen weerspiegelt vaak onbewust gendervooroordelen of een niet-inclusieve organisatiecultuur.

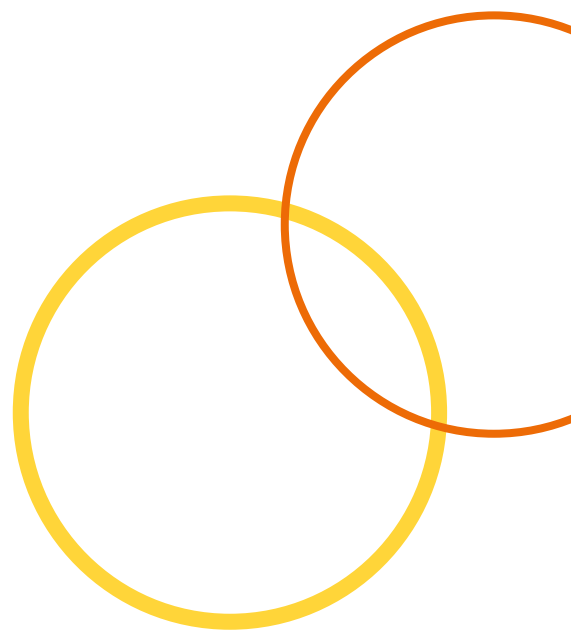
.Met de uitwerking van de WiD-strategie wil de FOD Economie betrokken stakeholders een instrument aanrijken om dat fenomeen tegen te gaan met als doel meer gendergelijkheid in de digitale sector.

In samenwerking met de werkgroep Women in Digital, bestaande uit partners uit de publieke en private sector, verenigingen, onderwijsnetwerken, media en andere organisaties, zijn de initiatieven in dit rapport bedoeld om vrouwen aan te moedigen meer betrokken te raken en hun interesse in digitale beroepen te stimuleren.

Om ervoor te zorgen dat de strategie vruchten afwerpt en er bijgevolg meer vrouwen een actieve rol opnemen in de digitale sector is het belangrijk om onze gezamenlijke inspanningen verder te zetten en de gehaalde resultaten te monitoren.

Om vooruitgang te boeken, is het belangrijk dat elke actor (privé en publiek) op elk niveau specifieke acties onderneemt en rekening houdt met verschillende factoren (leeftijd, origine, opleidingsniveau) om na gaan of die acties tot de verwachte resultaten leiden.

De FOD Economie werkt momenteel aan de ontwikkeling van sleutelprestatie-indicatoren om de implementatie van de strategie op lange termijn te kunnen beoordelen.

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be